

Богач Лариса

к.е.н., старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У РИНКОВИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

За сучасних умов орієнтації економіки України на підвищення конкурентоспроможності надзвичайно важливого значення набуває активізація інноваційної діяльності, оскільки без цього неможливим є здійснення прогресивних структурних зрушень у країні, суттєве оновлення реального сектора й загалом забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави.

Складність інноваційного розвитку полягає в досить специфічних для галузі умовах, які мають регіональні, галузеві, функціональні, технологічні й організаційні особливості. У сільському господарстві як виробництво, так і управління інноваціями повинні здійснюватися з урахуванням не тільки економічних законів, а й законів природи, регулюватися взаємодією та балансом усіх факторів успішного ведення господарської діяльності аграрних підприємств. Отже, впровадження інновацій є ефективним механізмом забезпечення розвитку й економічної доцільності функціонування сучасних підприємств аграрного сектору України.

Ситуація, яка склалася у аграрній сфері України, вимагає здійснити пошук нових форм і методів господарювання, проведення відповідного реформування відносин власності, самої підприємницької структури економічних суб'єктів та оновлення основного виробничого капіталу на основі передових технологій [2]. Тільки радикальні заходи по впровадженню нових технічних і технологічних рішень, сучасних виробничих процесів, здатних випускати конкурентоспроможну продукцію, дозволять сільськогосподарським підприємствам вийти з затяжної кризи і забезпечити собі гідне місце в ринкових умовах господарювання.

Аграрна інновація (агроінновація) – це різновид інновації, що реалізується в аграрному секторі економіки з метою підвищення ефективності його діяльності та забезпечення стабільного розширеного відтворення сільськогосподарського виробництва [3].

Загалом інноваційна діяльність в Україні може розглядатися як комплекс наукових, технологічних, організаційних, фінансових і комерційних заходів, спрямованих на комерціалізацію накопичених знань, технологій та обладнання. Цей вид діяльності офіційно є одним з пріоритетних, однак підтримка держави є часто декларативною.

Однак, стан інноваційної діяльності аграрних підприємств в Україні не у найкращому стані. Багато вчених-економістів вважають, що головною причиною гальмування інноваційного розвитку є брак фінансових ресурсів. Насправді існує

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

ряд інших не менш важливих причин. Таких як спад платоспроможного попиту на вітчизняну продукцію з боку держави та підприємницького сектору. Непривабливість вітчизняних підприємств для іноземних інвесторів через невміння держави фінансово грамотно спрямувати грошові потоки та інші економічні та політико-правові проблеми.

Головною метою державної інноваційної політики є створення соціально - економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсощадних технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоспроможної продукції [4].

Впровадження у виробництво досягнень науки й техніки є основним джерелом підвищення економічної ефективності суспільного виробництва. Застосування нової техніки, прогресивної технології, механізація та автоматизація виробничих процесів на комунальних підприємствах щорічно дають значний економічний ефект.

Важливим напрямком ефективного розвитку зерновиробних та зернопереробних підприємств є оптимізація машинно-тракторного парку та обладнання по переробці зерна. Це, в свою чергу, дає можливість зменшити витрати на придбання технічних засобів на 18-20% і знизити собівартість продукції рослинництва на 15-20%.

Ступінь автоматизації залежить від багатьох факторів, але визначальним є його масштаб. На високопотужних підприємствах економічний ефект від використання автоматизованих систем контролю і управління швидко компенсує витрати по їх впровадженню.

Однією з найважливіших передумов ефективного господарювання під час запровадження інноваційної моделі розвитку економіки є інвестиційна політика, ощадливе використання коштів, планування обігу і прогноз прибутків. У період запровадження інтенсивних інвестицій простежуються активний розвиток технічного прогресу, ріст продуктивності та зниження капіталоозброєності виробництва.

Для активізації інноваційної діяльності потрібно створити на регіональному рівні моніторингову систему для відстеження інноваційного потенціалу адміністративних територій та пошуку шляхів забезпечення сприятливого середовища для здійснення інноваційних процесів.

Отже, в сучасних умовах господарювання вирішальною умовою розвитку та стабільності підприємств є ефективність їх інноваційної діяльності. Для аграрних підприємств у найближчій та довготерміновій перспективі врахування інноваційного чинника повинно бути однією з вирішальних умов подальшого розвитку суб'єктів господарювання в аграрній сфері.

Зрозуміло, що сьогодні існує багато проблем (серед яких брак фінансових ресурсів, нормативно-правова база, відсутність державної підтримки,

Напряом 2
«Впровадження інновацій в економіку й управління»

непривабливість вітчизняних підприємств для іноземних інвесторів), які заважають ефективному й якісному розвитку підприємств. Проте інноваційний підхід дасть змогу підвищити ефективність інноваційної господарської діяльності підприємств аграрної сфери, а отже, слугуватиме в досягненні стратегічних цілей підприємства. Виходячи з вище сказаного, здійснення інноваційної діяльності підприємствами аграрної сфери дасть змогу підвищити рівень їхньої конкурентоспроможності, зміцнити позиції на міжнародному ринку аграрних товарів та покращити ефективність виробничо-господарської діяльності загалом.

Список використаних джерел

1. Андрійчук В.Г. Економіка аграрних підприємств: Підручник. – 2-ге вид., доп. і перероблене. / В.Г. Андрійчук. – К.: КНЕУ—2002р. — 624с.
2. Єрмаков О.Ю., Гребеннікова А.А. Інноваційно-інвестиційне забезпечення виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств: [Монографія] – Ніжин.: Видавець ПП Лисенко М.М., 2011. – 140 с.
3. Сенів Б.О. Проблеми та перспективи інноваційної діяльності в Україні// Українська наука: минуле, сучасне і майбутнє — 2011р. — №16 — с.237 -247.
4. Смолінський В.Б. Проблеми державного регулювання інноваційної діяльності в аграрній сфері економіки // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011р. – №21.2 — с.286 - 290